

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Vår ref.: PAH/akr/kgf

Oslo, 30.08.2018

HØRINGSSVAR – GJENNOMFØRING AV EUS KAPITALKRAVSREGELVERK (CRR/CRD IV)

Det vises til Finansdepartementets høringsbrev av 30. mai 2018 med vedlegg vedrørende ovennevnte. Finansforbundet gir med dette sitt hørings svar.

Finansforbundet er det største fagforbundet i finansnæringen, med 32.000 medlemmer. Finansforbundet er opptatt av å sikre gode og forutsigbare rammebetingelser for finansnæringen, og ivareta kundenes rettigheter.

«Finansnæringen er en internasjonal næring. For at norske finansinstitusjoner skal lykkes er de avhengige av like konkurransevilkår. Dersom myndighetene ikke vektlegger dette når de fastsetter rammebetingelsene for næringen kommer det til å påvirke næringens muligheter til å bidra til omstillingen av norsk næringsliv - og det politiske ønsket om en desentral og variert finansstruktur i Norge.» Denne uttalelsen ble vedtatt av Finansforbundets landsmøte i november 2016.

Finansforbundet er opptatt av like konkurransevilkår og god soliditet i finansnæringen i Norge. Det er flere grunner til dette, en av dem er at norsk næringsliv nyter godt av en differensiert finansnæring med flere aktører. Norsk finansnæring er blant de mest effektive i Europa. Næringen har etter Finansforbundets syn et uutnyttet potensiale i forhold til eksport av finanstjenester, men det avhenger av like konkurransevilkår! Dette er et viktig bidrag for å utvikle næringsliv og arbeidsplasser i hele landet. En annen er at like konkurransevilkår for både norske og utenlandske aktører som opererer i Norge hjelper til å sikre en god balanse i finansnæringen. Utenlandske banker, som er regulert i utlandet, nærmer seg 40% markedsandel for utlån til norske bedrifter. Dette er høyt i europeisk sammenheng. Utenlandske banker kan påvirkes og styres av andre impulser og svingninger enn norske banker, og for å sikre stabilitet er det ønskelig at ikke markedsandelen blir for høy. Skjevreguleringer som gir utenlandske banker lavere kapitalkrav og som igjen gir et insentiv for norske banker til å ta høyere risiko er derfor ikke formålstjenlig. Finansforbundet har grunn til å tro at utenlandske bankers portefølje påvirkes av lavere kapitalkrav som i større grad gir dem muligheten til å «plukke» de kundene med lavest risiko. Dette ønsker vi å få mer kunnskap om og har engasjert et konsulentselskap til å undersøke saken nærmere for

oss. Denne innsikten vil vi selvsagt dele med departementet når den foreligger ved årsskiftet 2018/19.

Næringen har blitt pålagt en rekke nye regulatoriske krav i de senere år. Norske myndigheter har valgt å legge seg på en «streng» fortolkning av EU direktivene, dette har påført den norske finansnæringen strengere krav enn hva andre utenlandske finansinstitusjoner har blitt pålagt i sitt hjemland. For stramme reguleringer leder erfaringsvis til omfattende kostnadsbesparelser i bedriftene, reduksjon i omfanget av aktiviteter og nedbemanning blant finansansatte. Under et slikt regime er det usannsynlig at norsk finansnæring vil utvikle seg ut i fra det potensialet som ligger i en ellers solid norsk økonomi. Finansforbundet vil spesielt peke på følgende forhold som vi anser som særlig viktig:

- **EUs kapitalkravsregelverk bør snarlig inntas i EØS-avtalen. Et fullharmonisert regelverk vil sikre like konkurransevilkår og underbygge finansiell stabilitet.**
- **Minst like gode konkurransebetingelser for norsk finansnæring sammenlignet med europeisk finansnæring i EU; og sammenlignet med utenlandsk finansnæring som er etablert med virksomhet i Norge.**
- **Forutsigbare rammebetingelser for alle aktører i næringen. Kapitalkravet norske banker skal forholde seg til må avklares og ligge fast.**
- **Bedre konsekvensanalyse ved gjennomføring av strengere tiltak og unnlattelse av å utnytte handlingsrommet.**

At det må være minst like gode konkurransebetingelser innebærer for det første at norske myndigheter må utnytte mulighetsrommet som ligger i å tilpasse regelverket til særnorske forhold. Det må ikke kun ses hen til behov for strengere krav og økt sikkerhet. Det må gjøres reelle vurderinger av på hvilke områder norsk finansnæring bør ha reduserte krav fordi de er mindre risikoutsatt enn sammenlignbar næring i EU. Myndighetene må ikke la seg begrense i å utnytte mulighetsrommet for gunstige norske tilpasninger ut i fra den relativt sett lave (i europeisk skala) risiko for tap som finnes i Norge. Det krever at man ser på norsk finansnæring som en næring med muligheter for sysselsetting og verdiskaping i framtiden, og ikke bare en næring som skal levere en god og trygg infrastruktur!

Norske finansinstitusjoner er en del av en nasjonal systemisk helhet hvor virksomhetene i finans – til tross for at Finansforbundet til tider ikke er enig i alle prioriteringer fra bedriftenes side – tilbyr gode arbeidsplasser, gode pensjonsordninger, effektive løsninger for kunder, og tar samfunnsansvar både gjennom frivillige tiltak og gjennom vesentligskattetilførsel til nasjonalbudsjett. En forutsetning for å beholde slik virksomhet i Norge er å legge rammebetingelsene til rette for fortsatt lønnsom drift.

Der det konstateres at norske selskaper er bedre sikret mot risiko enn europeiske selskaper i EU, må det legges opp til lempelige særnorske unntak. Dette gjelder både dersom det konstateres særegenheter knyttet til de norske bankenes virksomhet og dersom det identifiseres systemiske styrker i norsk samfunn for øvrig.

At det må være minst like gode konkurransebetingelser innebærer videre at det må gjelde et prinsipp om full resiprositet, slik at alle særnorske strengere krav gjennomføres med virkning

for alle virksomheter som opererer i Norge. Er det ikke resiprositet gjennomførbart bør det vurderes å kutte særkrav helt.

Det følger av forordningen (CRR, artikkel 501) at kapitalkravene for utlån til små og mellomstore bedrifter (SMB) skal reduseres med 23,8 prosent. Dette er den såkalte SMB-rabatten. Finansforbundet har lenge tatt til ordet for at denne skulle innføres i Norge og ser frem til at det nå endelig skjer. Finanstilsynet er på sin side bekymret for bankenes soliditet da kapitaldekningen øker uten at den reelle soliditeten øker, og ønsker å «bruke de virkemidler som er tilgjengelige for å unngå at tilpasningen til CRR / CRD IV fører til en generell svekkelse av soliditeten i norsk banknæring.» Dette mener Finansforbundet er uheldig. Når SMB-rabatten, etter lang tid, innføres vil en sentral del av reguleringen komme på linje med resten av Europa, i tillegg til at kapitaltilgangen for SMB-markedet styrkes og deres konkurransekraft økes. Det vil da være meget uheldig dersom Finanstilsynet søker å motvirke effekten av SMB-rabatten gjennom å innføre strengere krav.

Finansforbundet slutter seg for øvrig til hovedtyngden av synspunkter som er gjort gjeldende i høringsbrev fra Finans Norge i sakens anledning. Dette gjelder ikke minst Finans Norges vurderinger knyttet til elementene om konkurranseforhold, likebehandling og behov for konsekvensutredninger. Videre slutter vi oss til betraktningene knyttet til:

- Gjennomføring av regulativet til tross for at det ikke er innlemmet i EØS-avtalen
- Buffer for systemviktige foretak
- Motsyklisk kapitalbuffer
- Automatiske restriksjoner ved brudd på bufferkrav
- Uvektet kjernekapitalandel
- Terskelverdier for særlige krav til virksomhetsstyring
- Rapportering av konsoliderte verdier i samarbeidende grupper
- Krav til massemarkedsengasjementer
- Prosedyrekrav

Med vennlig hilsen
FINANSFORBUNDET

Pål Adrian Hellman
forbundsleder